

Дорогие ребята!

Главная причина электротравматизма детей – это банальное незнание основных правил обращения с электрическим током.

Серьезную угрозу здоровью и жизни людей представляет электрический ток напряжением 50 вольт и выше. Дома и на улице нас окружают провода и электрооборудование, находящиеся под напряжением 220 вольт и выше. Ток, который протекает в бытовой электросети, во много раз превышает смертельный. При этом у человека нет органов чувств, которые могли бы помочь ему определить, под напряжением находится оборудование или нет. Чтобы не попасть под напряжение, **ПОМНИТЕ:**

Запрещается находиться вблизи территории подстанции. Нельзя близко подходить к трансформаторным подстанциям. Оборудование здесь находится под высоким напряжением 10 тысяч вольт (10000 вольт) и выше. По этой же причине старайтесь не касаться железобетонных опор линий электропередачи.

Смертельно опасно прикасаться к любым провисшим или оборванным проводам, подходить ближе, чем на 8-10 метров к лежащим на земле оборванным проводам воздушных линий электропередачи. Угрозу жизни представляют не только свисающие или оборванные провода электросетей, но и провода линий радиотелефонной связи, которые могут соприкасаться (склестываться) с проводами воздушных линий электросетей. Если же вы заметили этот провод слишком поздно, постарайтесь отойти от него на расстояние 8-10 метров, не отрывая ступни от земли и не создавая разрыва между стопами (пятка шагающей ноги, не отрываясь от земли, приставляется к носку другой ноги).

Смертельно опасно проникать за ограждения и внутрь подстанций, играть, раскачивая деревья вблизи линии электропередач. Сыре дерево служит проводником электрического тока. Большую опасность представляют провода воздушных линий, расположенные в кроне деревьев или кустарников. Нельзя вскрывать крышки на опорах освещения. Нельзя на опорах ВЛ ломать арматуру и рвать провода “спусков”.

Запрещается разводить костры под проводами линий электропередач, проникать в технические подвалы жилых домов, где находятся провода и коммуникации. Ни в коем случае не стоит запускать “воздушных змеев” вблизи воздушных линий электропередач, играть в спортивные игры, забрасывать удочки, магнитную ленту, проволоку и т.д.

Крайне опасно:

- набрасывать на провода посторонние предметы;
- влезать на опоры линий электропередач;
- подходить и брать в руки оборванные провода;
- открывать лестничные электрощитки и вводные силовые щиты в зданиях.

Как правило, на электроустановках нанесены предупредительные специальные знаки или укреплены соответствующие плакаты. Все эти плакаты предупреждают человека об опасности поражения электрическим током, и пренебрегать ими, а тем более снимать и срывать их недопустимо.

Для предупреждения об опасности поражения электрическим током:

Для предупреждения об опасности подъема по конструкциям, при котором возможно приближение к токоведущим частям, находящимся под напряжением:

Қымбатты балалар!

Балалардың электрмен жаракаттануының басты себебі – бұл электр тогымен жұмыс істеудің негізгі ережелерін қарапайым білмеу.

Адамның денсаулығы мен өміріне елеулі қатер 50 вольт және жогары кернеумен электр тогы. Үйде және көшеде бізді 220 вольт және жогары кернеумен сымдар мен электр кондырылары коршаған. Тұрмыстық электр желілерінен өтетін ток кобіне өлімге әкеледі. Осы орайда адамда жабдық кернеумен бе әлде жоқ па анықтауга көмек ететін сезім органдары жоқ. Кернеуге түсіп қалмау үшін **ЕСТЕ САҚТАҢЫЗ**:

Косалқы станция аумағына жақын болуға тыйым салынады. Трансформатор косалқы станциясына жақындауға болмайды. Жабдық бұл жерде 10 мың вольт (10000 вольт) және жогары кернеумен болады. Осы себепті электр беру сызығының темірбетон тіректерге тимеуге тырыс.

Кез келген салбыраған немесе үзілген сымдарды ұстау, электр берудің ауа сызықтарының жерде үзіліп жатқан сымдарға 8-10 метр жақындау **олім қауіпі**. Өмірге электр желілерінің салбыраған немесе үзілген сымдардары ғана емес, электр желілерінің ауа сызықтарының сымдарымен жанасатын (қактығысатын) радиотелефон байланыстары сызықтарының сымдары да қауіпті. Егер сіз мұндай сымды тым кеш байқасаңыз аяғынызды жерден көтермей және аяктар арасында алишактық жасамай (жерден аяқты көтермей өкшемен қадам жасап екінші аяқтың ұшымен) 8-10 метр қашықтықта одан алыстауга тырысыңыз..

Косалқы станцияның қоршауы мен ішіне кіру, электр берудің сызықтарына жақын ағашты шайқалтып ойнау **олім қауіпі**. Ылгалды ағаш электр тогының жүруіне әрекет етеді. Ағаштар немесе бұтактар тәжінде орналасқан ауа сызықтарының сымдары үлкен қауіпке әкеледі. Жарық тіректеріндегі қақпактарды ашуға болмайды. АС тіректерінде арматура мен «түсірім» сымдарын бұзуға болмайды.

Электр беру сызықтары сымдарының астында от жагуға, сымдар мен коммуникация бар тұрғын үйлердің техникалық жертөлелеріне кіруге **тыйым салынады**. Электр берудің сызықтарына жақын «батпышауықтар» жіберуге, спорт ойындарын ойнауга, қармак, магниттік лента, сымдар және тағы басқаларын салуға болмайды.

Өте қауіпті:

- сымдарға бөгде заттарды лақтыру;
- электр беру сызықтарының тіректеріне міну;
- үзілген сымға жақындау және қолына алу;
- гимараттарда баспалдақ электр қалқандарын және кіріспе күшті қалқандарды ашу.

Электр қондырыларында қағида ретінде арнайы ескерту белгілері енгізілген немесе тиесті плакаттар бекітілген. Барлық бұл плакаттар адамды электр тогымен зардан шегу қауіпі туралы және оларды елемеу, оларды алу мен жұлып тастамауды ескертеді.

Электр тогымен зардан шегу қауіпі туралы ескерту үшін:

Токта кернеу

Кернеумен ток откізетін болікке жақындау мүмкіндігі бар құрылғылар бойынша котеру қауіпсіздік туралы ескерту үшін:

Токта қауіпті